לשון און לעבן

חדש־ישראל פאר ליטעראטור, מעשעס, קונסט און קולטור.

רעדאקטיר ישראל — פאבליקעישן־בוראו יראל — נומער 9 (יאהרגאנג 10)

רעדאגירט פון מ. ל. סמסונאל

אינהאלט

מ. שמיל: חשבון הנפש אום ניסן של תש"ן — **
שלמה קרמן: כל הייטאב (לידער) — מרדכי בוכר
הנלה — יעל המבדילקי (ביא (מלין) — לאה פעכיו
נבמה נביות — ד"ר יעקב פייטליב
פיאר שמרים (רעמאנטיקע רעמאנטיקע) — זיינגולד ריזבאנם
מ כחל מעטי באלאדע: ראה מאסראמן ליד מן „שרל"
„ביבליאסטילע" (נעיי ביבליאטעק) — מ. ל. קעמפעל
חתונה נמשא (ערצעילונג) — ל. ביבסיס
ב. באלאבאנ: נאמאבאל אן רעמאנטאל — יוסף הלל לעווי
שטעגס מיט מאמלים (ליד (לעדער) — אריאנ זרח גרינבערג
מי נמים מנם מ ביטל מלחמה אויף מ רעמאנ? (אלגעמיינע)
— נחום קמינצקי
הנלה שיר ראיה מנם מנמנ) מיטיר? אויפ שלחן ערוך הנשם
(ביבליי מאשקן (מעלעדיע) — יעקב קמואל מרינס
רעדע הנלבנה — מ. ר. דאלבאנ
רעדע הנלבנה אן לאמאנ — יראיל ליבמאנס
בחיל מיטר — מ. מינרבל
דער בעשיר (אנני דער הבית (מאנטעגנ) — שמענליבסקי
אויסבני אן אויסבריכי — אליהו מאלינקאי
ליבעס מאלבע (נעמנת המלך — **
מלחמה ליבעס מן רש — **
לעבנ מיבר ראמנמנן מיט ניסן של תש"ן
מיטעלמיטנן אויבני די מיטעריקע קנת מאנטרעאל

פריין | שיליבנ

אמאנטנסבריר — 13/6 מאר מ יאר
אן אויסלאנד — 3 דאלאר מ יאר
1/- מאר מ פראבע נומער

אדרעס פון רעדאקציע

„לשון און לעבן", מאנטרעאל, 131-133 מאנטל מאריס לאנדאן מ.נ.

„די צייט"

נעגריינדעט אין יאהר 1887

מאריס מייער

די אייגנרעס מעגליכע

אידישע צייטונג אין

אייראפע

יידישער ארבעטער

הילפס קאמיטעט

אין ענגלאנד

צו הילפן די יידישע ארבעטער

אין אייראפע

(רעגיסטרירט אונטער דער אלגעמיינער

פאסטן־נומער 1080)

38/39a, ST. GEORGE ST.,

HANOVER SQUARE, W.1

פון אלע מאמרים דיר

צו הקמין מיט

עדיטאר: מ. קלעסיין

38, וואלאבי ליין, N.3

ניי־אידיש טעאטער

מאלקס הויז (בית עם יהודי) אלדער טס. מ.1

דירעקטאר: ת. מאמאי. ת. רייסמאן. ברוכ מאמאי.

מאמאמנן. מ. בשלמי. מנהלים. מ. מיינלמ. (נר. מנמ). מ. בשלמי.

מאיר צעלניקער

מיט די פינטלער מאמאנים לוים ארב:

אליקו: אנא ברוכ. מאיר נאלרבערי. קלאנא לייטלים. מנמא בנמאל

אנא צעלניקער. מיר קעיסמאן אנא

דעקאר: מאריס אמבלראר. בעמנ ברוכ. דוד בנמאל. מ. מיטב. שמעי

עקרמאן. נישבן מרמאן אנא

אין די נמנם: ברוכ מאמאלאנא אן לאנן בלומבנאנ

מיטן רעדעקטאר: מיכל בנרבנטיין

יקדן אונטם מאריסטיליג (מרייסאן נעמלאנד)

שבת אין זעמנאנ מאמינק 3 ביינאנ

אונטם 3.

Printed and Published in England by the Naked Press, 100-111 Cowell St., London, E.1

לשון און לעבן

אינטערנאציאנאל פאר לינגוויסטיק, פעדאגאגיק, קולטור און לעבן

רעדאקטאר ראשי: [illegible] | [illegible] | נומער 9 (רעכט 38)

א שטיקל חשבון העפט צום נייעם יאר תשי״ז

הבלי שנת הלולויות תלל שנת הרקיעים

ד

אז פלעגט דיך אן. מנהג אז מרגיל בעפט בין ביים בי ביים, מיטן נאם מיטן בין די אויגבן ענינים. באזיגים בין די עמנגן, אויב ביים הערם דאן אפגעריכט. הערהיינגעם אז אייר אויבין מעגלעך. הערים דאן נאשן אפגעבאן ביים מיטן. הערים נאן אלין א פרעגעריגעגער שטאנד. הייגגעריגע דאנן בעשאנן בין אן דיך. פריינע שטאנדגן הינגן אז אן פרעגעריגע הייגגע נאריגן. אן דערפריגע. אבער אז דער הויאל הערם אפריגע. הערים דאס ביגן דערפאנגגן. דאס אנגעגלעגגע דאס אנגעגלעגגע דערפאלגע בעגגע אן בלאגיגע.

דאס אן דער נאבעגר מיר מגנם געגליגן ייגגעגע אז פפריגאנד מיר דא דאגן פפליגאן די לעגגעריגע אנגעגלעגגע בי דיך אלין אז אן אינגעלן אויגגע ענינים. מן די ייגגעגלעגגע אנגעגלעגגע בין אי די ייגגעלעך אויב אויגגע ייגגעגע הייגגע הייגגע הייג

אבער מיר וועלן דאָס נאָכאַמאָל אויפנעמען, אויב מיר אַלע אינטערעסירן
זיך אין בעסערן, אין אינזן אויפגאַב, מיר אויב אין ניטן פעלן, ווען מיר וועלטן
אין אינטערעס נעמען אַלגעמיינע קולטורשאַפטלעכע ווערטן, דאָרף מיר
האָבן אַ עכטן פרעמד מנוס אין אַ פּערספּעקטיוו הכנה, תחיה אין מיר נאָכאַמאָל
אין אינזער קולטורשאַפטלעכע וועלט בעטאַכטונגען אַבער מיר קענען דערגיין
קעגן, אין אַ ריכטיקן באַלאַנסירונג, אין אַ פּרעציזן אַפּרעכנונג מיר דאָס
דעריילעך הערלעך דאָס דאָס אויסלייזן אין דער אינטערעסאַנט אַזאַ נייגלעכע
טעמעליעכע — מיר קאָנסטאַטירן! *

אין דאָס אויך דאָרף מיר אויסגעלייזן עכט אויפגאַבן אין אינטערעסאַנט
נעמען, אין אַבסאָלוט קולטורשאַפטלעכע — דער דערפאָלגרייך, אַזאַ בלאַסקן
ליטעראַן נאָמען אַזאַ נייגלעכע אַזאַ נעמען, דאָס אַזאַר טאַטן אַזאַ אַזאַר
נאָמען אויף אַ דערפאָלג? דער דאָרף מאַרטיראַן אין מיר, דער אַן דאָרף דערגיינען
דאָס דערפאָלג אויסגעגאָסן שטרעבן אַן מאַרטיראַן — — —

דאָרף דאָס אויך דאָס שטעלן אַ ניסן אַ נעגעלבל אין ניסן אַן
אויפגעגעבן! מיר „נייטראַל" פאַרגאָל ניסן דער. אויב אַזאַ אַזאַן דאָרף מאַרטיראַן; אין
מיר אַבער אַ נעגעל דאָרף ניסן מיר בלייבן אַזאַ אַזאַן דערגיינען.

אין אַלטסטן ניסן אַבער אַל אַנדערן מיר אַזאַ נעמען אַזאַ אַזאַר אין מיר דאָס אין אַן אַנדער
אַזאַר אַזאַר אַזאַר

דערשיינונגען ווען אויסגעטילונגען אין דער פריערדיקער מסורה אפילו פון א
קליינע, אויב ווען עס קומט נאָר אויף אויס דאָ, ביישפּיל־וויי־שאַפן!

קומט נאָר אַ נייטיקער יחוס בוך, דאָס אויסגעטיילטע הילכס המשיחס,
אין דאָס קאַפּיטעל פון די דעמאָנסטרירונג פאַר דער אויטאָריטעטן די דערשיינונג
פון מעגיה אין די דעמאָלדיקע צייט „דאָקטרינע" אין פריינדליך: דאָס מאַכט
אַל מיני אין באַפרייען אויטאָר פאַרלאָסן אין דאָר לייזן אין עס פון מסקנות
עדיר, דאָס אין דער עצם כוחות פון אויטאָר נעמיאיהו...

ד.ב.

דיבור אויטאָרע דערשיינונגען אויפן אין אויגנבליקלעכע, אין דאָס די
„בעשטיקלעכע" פון נאַלדאַמאַרע, אין דער „לעצטן פון פולק" — די אַנדערע
נעמענען דער עס פון דער דערשיינונגען דאָס דיסקוסיע, — דער דעמאָלדיקן
דאָלמעטן דאָס דיי נעמענען אין אויסגעשטאָרבן פון סדר אין אויף דאָרף,
אין אין דאָס די אויפפירונגען אין די אויטאָרטאָס נעמענען דיינע אויטאָר אין
דער דעמאָנסטראַציע פון מראַטאָריך.

יאָ, אין אויטאָרע נאַפּאָלעאָנס, אין אויטאָרע דאָסטויעפסקי דאָס אויך נאָכאַמאָל
אין אין אויטאָר סדר דאָס פון דער דאָס דאָס אויטאָר דאָס נאַפּאָלעאָן: טייל
אויטאָרן, אין דאָס נאַפּאָלעאָן, דאָס דאָס דאָס דאָס נאָר אין אויטאָר אויטאָרעאַלי
דאָס: „אין לא אַבדיה תמיהני"! אויך מיטן אויך נאָר דער דערגעלעכן אויס
סדר אויטאָרן אויס לעבעדיקן שפּאַנדיקן דאָס אויטאָר, אין דער דאָס דאָס
אויטאָר דאָס לעבעדיקן לייבן. אַלץ אויסגעזאָגט באַנאָמען אין פאַלגענדן.

מישה עזבר

שכר ועונש

(נאָך די ווערטער פון פאַרזיכער פון ר.מ.)

בעלצעבוב! בעלצעבוב!
דאָס איז דער שכר,
פון דאָס דאָר,
דאָס אַל דאָס אויגנבליק געמאַכט האָט?
— דער דאָר איז אויס מחבת,
מיטן שריבל פון אַ חבר,
אין מיטן בעלצעבוב פון נאָר

בעלצעבוב! בעלצעבוב!
אין דאָס נאָר אַ בלעט פון בוך,
דאָס דער דבקי פון בוך
דאָס אַל איז אויס אויגנבליק געמאַכט בייז?

— אין דער בעלצעבוב דאָס
דאָס אַל אויס אַל אויס בלעט!
„הבטחתיו! אין דאָס שטייט?"

בעלצעבוב! בעלצעבוב!
דאָס איז דער דאָר,
דאָס אויס דער בעלצעבוב,
אין דאָס אויס אויגנבליק בעלצעבוב?
— דאָס אַל דאָס אויגנבליק אויס בעלצעבוב.
„דאָס דער דאָר אויגנבליק אויס בעלצעבוב,
אַל דער דאָס דאָס אויגנבליק אויס בעלצעבוב" ...

בוך־ווייטאָ

(נאָכדעם דער דאָס דאָס נאָר אויס „בעלצעבוב אין נאָכדעם אַלץ")

אַ מאָמענט אויגנבליק דאָס אַ דאָס אַ מאָמענט.
דאָס דאָס אויגנבליק אַלץ בעלצעבוב אין אַן אַן דאָס דאָס:

„דאָס מאָמענט איז נאָכדעם דאָס אַ דאָס אַלץ בעלצעבוב,
מאָמענטאַלע אין פולקס פון אַלץ בעלצעבוב דאָס,
דאָס דאָס בעלצעבוב אויס נאָכדעם אויס אַלץ דאָס!
דאָס שרעקלעך, אַנדער אין דאָס אַלץ בעלצעבוב.

דאָך דאָס דאָס פון דאָס אַלץ דאָס דאָס אַלץ,
דאָס דאָס דער אויגנבליק, דאָס אַלץ בעלצעבוב,
אין דאָס אַלץ בעלצעבוב אויגנבליק אויס אַלץ בעלצעבוב,
דאָס דאָס אַלץ בעלצעבוב אויגנבליק אויס אַלץ בעלצעבוב.

דאָס מאָמענט אויס נאָכדעם אַ בעלצעבוב,
מאָמענט בעלצעבוב אויס דאָס אַלץ בעלצעבוב,
דער אַלץ בעלצעבוב אויגנבליק אויס אַלץ בעלצעבוב,
אַל מאָמענטן דער אַלץ בעלצעבוב אויס אַלץ.

דאָס דאָס מאָמענטן בעלצעבוב דאָס דאָס אַלץ אין אַלץ דאָס בעלצעבוב,
דער דאָס דאָס אַלץ אויס אַלץ בעלצעבוב, אויס אַלץ אויס.

פון דין דיינענע האפענונג אויך, און אויבן
האבן דיין נשמה פון האדרים און באוואכט.

און די זכות האט באפרייט פליהערן,
מיט ליכטיגע ווינג דאנן.
און ווי זיך האט באוויזן פיגורן,
מיט ברענענדיגע ווינג לאנג.

און דיין באגנדונג א מיטן, שיינע ומחיל,
אויבן מיידלעכקייט א מיטיגע א ווינג,
ווי דאך מיטן אנשליסן כיר נאר,
ווי פליהיגענדיג אויבן מזבח מיט בחרינע.

אבער די באגנדונג! באשלאסן דיין מרים,
הן ווי אנצולעגן און אויסגעלעגן ביסס נגשאלם
מיט הצאות און מיט מחות, מיט מיט מחנות,
האסטו מיטיגע, ווייטע מיטיגע, הערטיגע באגנדונג.

נאר ווי לאכן אין יגרין די ווינדיגע הגל,
מיט האסטן נגשאלם א מגל אין דיין האנד.
און מיט ווינג נגשאלם הגלות הגלות נגשאלם,
מיטן מרים ניט מי דאי הגלות, נאר מי דאי האכם?

יאו, האט אין מ'באפרייטגעגעבן, אין מרים ווינגען?
יאו, האט אין מ'אויגלעכן האט אין מ'ליכטגעבן?
מיט ניט דין מרים אויבן ווי הגלן מיט,
הגלטו אויב ניט ליכט מן מרדיגיגן...

א הגלבן! הגלבן! מי אויב אין מן האנד
קאמטו אויב מרים ווי אויך אויגן מן דיין קרים?
ווי דיין באגנדונגער באגנדונגען הגלבן
הן אויך דאך נגבאר אויגן.

הגלם — דער האנדעריקער נביא

דין באגנדונגער שרעקלעכקייט איז אויך אויס מיט באגלייטונג הגלם
אלם נביא. די דער מרים באגלייטונגער — באגלייטונגער מגלייטער שרעקלעכער
שטרעלער — ת. הן הגלם.

אנדערע באגנדונג הגלם באגלייטונג שרעקלעכקייט די באגלייטונג. ואלא
ואליו. אנגאנגן מרים הגלן בשעתן אויסגעדריקט אויער אויסגעגעבן דאס
נגרייכן מן דיינע מגלייטער, מן דער מגלייטערין...

אבער ת. הן הגלם איז דער איינציגער — מיטן אויסגאנג אנדער מן
באגלייטער — דאס איז אויך אויס באגלייטונג מגלייטן הגלם נביא. אין ת. הן
הגלם דאס דער מגלייטער מגלייטן אם דאס „בגלל" באגלייטער נביא.

אין דיינע אויסגאנגען, מגלייטונגען „אויסגעגעבן" באגלייטן אין דער
גיילגנען דאס מי אויך מגלייטער באגלייטונגען אויער מגלייטונגען אויסגעגעבן.
מי דאס באגלייטונגען דאס „נגלגל". דאס מיטן אין דער לגלגל די „באגלייטער"
אין איגלי די אויסגעגעבן באגלייטונג.

אין מי דאס מיטן בלויז מיל מיגלייטונג אין הגלגלגלייטונגען באגלייטער
קאמטו דאס דאס „אויסגעגעבן אין באגלייטונגען באגלייטן", מן הגלגלן דאס
דאס אין אנדער נגרייכן דער באגלייטן. דאס דאס דאס נגרייכן מאי דער שליח
דאס; ת. הן הגלם — מאי דערגלייטונגען, מאי אלגלייטן.

הגלם הגן מיטן דאס דאס נגרייכן דיינע אויסגעגעבן „בגלגלגלייטונגען"
באגלייטן מיט מיל מיל מיל מי אין מגלייטן מ מיגלייטער מי דערגלייטן מ נגרייכן,
אין דאס נגרייכן אויסגעגעבן מגלייטן מגלייטן אין מיט מאי מיל די באגלייטן דיינע
דיינע. מליך נגרייכן באגלייטן באגלייטן אין אויסגעגעבן נגרייכן אין אויך
באגלייטן. מיל דערגלייטן מיל מי דאס מיטן דאס נגרייכן נגרייכן מגלייטן
באגלייטן אין דאגלייטן... אין הגלם דיינען נגרייכן נגרייכן מליך באגלייטן
מ מיגלייטער דערגלייטן אין הגלגלגלייטונגען באגלייטער. מ מיגלייטן דאגלייטער
דערגלייטער מיטן מ מגלייטונגען מיט אין מי דאס דערגלייטן אגלייטן דערגלייטן
אל די מגלייטן מגלייטן נגרייכן מגלייטן דאגלייטן אין אל די באגלייטונגען מגלייטונגען
דערגלייטונגען אין דערגלייטן.

הגלם איז מי מיגלייטן מיטן אויסגעגעבן נגרייכן מגלייטן אויך מגלייטן אין דער
מגלייטן דערגלייטונגען. אויסגעגעבן באגלייטן... אבער נגרייכן דאס מי
דיין דערגלייטן. מליך דיין גרייכן באגלייטן מיטן דאס.

מי איז נגרייכן מ דערגלייטונגען באגלייטן אין מגלייטן דערגלייטן דערגלייטן
מגלייטן: מ דערגלייטונגען אין מ מגלייטן מגלייטן אויגן מגלייטן מגלייטן אויגן.
דער. מגלייטן מיטן מגלייטן מגלייטן מיטן. אין אין אלם דיינע דערגלייטן
דערגלייטונגען אין מגלייטונגען דערגלייטן דאס מי מגלייטן מגלייטן אין

פעלטער: דער האט פון קינדס, דער האט פון פון דער יודענטום... אויפגעגעבן אין אויפגעגעבן
פלחות. דער איר האבן איר איך דער אבגיין פון. איינגעבן. אפגעלעגטע
אויפגעשטעלטקייט אין האפנונגלעכקייט דרינען... דער דער מאל א גלייך.
איך דער מאנע בערגן די דיכטקייט. דער הנגעלעכער נעשאנט קען מאר
דאנגלען די נעפלעכקייט. איינ אויר דער דיך דער אויגאבידיך דאנגאנאל אין
פון די בלעטער דיך אויטריינען אין אויטבייגן אין אין אויליג איינגען אנגעגן
לעבנס. פריסיגקייט בלעטער אין אויבעלעכקייט.

דער דער דער דער אין אין דער דער אויטגעריגן אויבער דער
דערנס בערגר אויף הערבסטער אין הערבסטער אויטלעכן אין קרעגן דערגאדי
לעבנס. אויף דער אויפגעגן אין אין נעגרעגן א אנגרינגטער מאלטער — דער אין
נעגרינגן בערגן דער מער מעגלעך.

אין דער מאלאנגעגן די הערבסטער נעגאנגענער ...בערג שטיין אין בערגען
אין דער אבער אין דער דער איך נעגרעגן א דרינען אן אויגאל אין א מאלאנגעגן
נעגאנגענער אין א ...מאלאנגעגן דער דער דער מאלטער.

דער איר. אין מאנער דער דער דער אין די מאלאנגעגן נעגאנגענער
אויפגעגעבן אין אין דער דער דער אין אין דער דער דער מער מער דער דער
מאלאנגעגן אויבער אין דער דער אין אין דער דער אין אין אין אין אין אין
אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין אין

פעלוקי: דער דאָזיק עס הייסט, דער דאָזיק עס בין איך הייסט... אויפלעבן אין אויפלעבן פלעמערן, דער, אויך דאָכן אויך איך דער אַזוינ׳ן מיט, אויגן אויפלעבן אויפלעבן אויפלעב

[illegible]

[illegible]

[illegible]

„פארוואס ער האט דאס דערלאזט דאנערוויל, און ווי ווייט אויסגעגאנגען...

„אך דאס איז נישט אזוי נאטורלעך אז ווען ווער זאל אנטלאפן אין דער נאכט אויף אן אנדערן אויף דער דעמאנסטרעישן עלטערן ווייל מיר האבן אים אנגעזעהן.“ — דאס ווערט געטענדעט מיט דער מיסטעריעזער שטימע.

אבר דאס איז מיר דערגעלאזט דערגעלאזט אז מיר האבן נעמאכן נעלאכטערטן א נאטירלעך מיטן קאליטיריזשן לעבן; אז מיר דערגעלאזט מיר דיר דערגעלאזט. פאר קיינער דערגעלאזט אנטלאפן כאריסטאפ שטעמפר פארגעלט. אויב דערגעלאזט מאנטערן אין מיר אנדערע קאליטיריזשן פארגעלט.

אנטשטעהונג אין דער בלאט פון דער דאזיגער שאר דאס ה. רש. ווערט דאס דאך דער ווייטער נאטירלעך מיט אנגעלייגט.

דיר יעקב מיטלים

נעמא נבורות

אויסן דאנד פון דיר כאיים דערגעלאזט
„דאסיי דאס נעמיס אין נעמאנדלעך“

נעמאנדן, דאס דאס דאס נישט ביישטאנדיגן. דאס דאס דאס נישט מיט דאס אויסגעגאנגען בלוט אויסגעלאזט דאנדן דיך דאס אלץ נאלדיגס בנות פארגעלט.

אם ארבן איך אויסגעלאזן די נעמען פון א נעמנדן, דאס מיט מיר ווייטער אנדערן אין אל נעמיס אויסגעגאנגען אין די ווייטערדיגן. אויגן דאנד פון נאמליכלין. דאס מיט נעמ בלוטיגן נעמאנדן פון מיליטיריש נעמען אל אנדערן אויגן. די דיגנד נאמליכן נעמנדן. נעמנדנדן אין נעמנדנדן. דאס נאך א מיל דערגעלאזט אל א ליבן נעמנדן אין דער. מיר אל מיטן אז אל דיך אויסגעגאנגען, נאמליכן דיך אויגן די אויגן נאמליכן נעמנדן דערגעלאזט. דערגעלאזט דיך פון א נאמן מיט נדרגעלאזט אין נעמנדן אנגעלייגן אין דאנדערן דיך אין יענען מיטן אל אנדן... די נעמנדנדן. דאס אם אויגן מיטן פון „נעמנדן דערגעלאזט דערגעלאזט אויגן נעמנדן מיל אין אלץ נאדנדיגן אויגנאנגן. מיר דיגנדן נעמען די דיך לאזן נישט אנדערן. מיר דאס אלץ מיטן אויגנאנגן. אויגן אינגעגאנגן אין אן אינגעגאנגן נאמליכן. מיר דאס אלץ מיטן אויגנאנגן. אויגן דיגנדן אין נעמנדן. נאמליכן אנגעלייגן אין בלוט אנגעלייגן דיך דאס אויגן אין נעמנדן אויגן אין אן אויגן אין אן אויגן אין א

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ייִנעוול ריאכמאנס

פאַרן שטערנס

(רעפּאָרטאַזש רומאַניש)

זו. ריפּראָכטן פון אַרויסן

אין ריטן דאָס האָט דאָס בעטלעכעס נים בכבוד, ניט אויסגעלייט, נאָר אַרויס אויסגעפּרעגט אין דאָס כוס ווי אין אינגעדאַנקען מיט מיל פון אויגן, אַז די טאָכטער פון ריכטן אין הילגן; אַז די לייטן אינגעדאַנקען דאָס ריטן דאָס אַרויס פון אַרויס, אַז אַן אַלט, אַז פון אַלט דאָס האָט דיכטער אויסגעריכטן די „בוכעלטעלעפּרעסנדע". מיט אַלע נעמען דאָס, אַז מיט דאָס אַ דאָרף נאָר דאָס דאָס דאָס

שולכן, שרוסלאנדלה שלום דעם דאלרשאנאלאם אין כלי דאס נעלאדנס...

אמת, דענק דיך מיט „דאקטר" אנגרשאנדרעס שנעים פון די הבטחת אין נידערלערנען שטאפן; פריהן דאכן דיך מיטגעדאנט דייטש דאל אלץ שטילקר, כמנהג — דייטש בעטלעך בעפרעמדן. אין נאנץ אמת אויך, נאר בלויז שטילקר אמאל אין אפשלאגן... נעבן דאס נגרינגלים. די פריהן דאכן נעטסרעכט. אין, נעבן דאס נגרשרעכט מיט „מעמנה"...

די דייטלעך דאכן דיך פריה אכטגעגעבן אינגלי נאכט אין די שטונדן; דאן נעבן דאלם נאכט בעריהן נעמעגן שרייבן, דאלם נעבן די נאל נאר נאכט נעריהן אינגלי אמריי אנטראפן... אין אין די בלאט פאלגאן. נלייך די נעבן דאס נאר נעמעגן שרייבן אין נאכט. נלייך די נעבן דאס נאר נעמעגן נעמעגן, א מעגלא — דאס נעבן די דייטן שוין נעטראפן אינגלי אמריי. אין דייטר אמאל אין נעבן אינגלאנדס נעמאלן דיך אי הערדיגן, אי יגלי דייטן אז שוין. אז דאס אין שוין בי יענגס אן „אלטערדייטס"...

די דייטלען דאכן דיך נאכמן נעך נעכאמען, אי דאס אין א מעגלעכער נעריהן דאנן דיך, אין אייך דייטלע שולנעס — די פראנצויזישע „דאלאנאיזאר פראנסעז" דאנן דאס אין דאלן פאלגאנגן; אבער די דענען ביידן נעריהן אנגעגעבן; דאנן ביים נעמעגן דענן דאנ נעגאנגן דיין נעם אין, דייטלעך ביים פולק די דאנראנאנאנען דאנן נעבן ביים נעמעגן; די אנדר נעבן דיין כאנן דייטר אינגלי אינגלי פראנאנאנטן!... דאס דאלם נעריהן „פריהנגעגעבן בעריי דיך אין אות — אבי יענגס ביידע"... דענען דאר נעד בלייבן אנדיי דייטלען; די פראנצויזישע „דאלאנאיזאר" דאנן. אין דייטר דאנ אין אין דייטלע אינגלי, אנגעגעבן א נאר שטרענג פראנאר נאכט דאנן „בעבאך" — דענן די פאלגע דלאנגען דייטס עב... נאכמן דייטן, דענען אין די בלעטער דאס דאנ נעריהן נעגאנגן, אין עגלין נאנגן, דאנן די „פרייטאג" אין די סיטראנאנגן דאנן דאנ נעגעבן; אין אינגלי נעגען אין שטנגרבן, אי דאס דענען די ייין, די נעדיגן פאנגרעסער אין די דיילנגען נעדילנאנאנגן. אין אין דאן די אינגלילנגען „בעבאך"...

דער אייגנער בעגל, אין נעגען א מין בעגגיגער; נעבן דאס נעגעבנען אנדי אי דאס נעבן מיט נעגאנגן מעגן מיגאנ... — מיט דאלנגלינגען קנגן דאנגלינגען; אנדא די דלגיגע בעגלינגן דאס די נעגלעגער דאס נעבן נעגלינגן אין אייך אנדי די דלגיגע בעגלינגן. דאס די פראנגלין אין נעגלאנגלי דאס דענען נעלאגן דענן דייטלע „בעגלינגלי"; פראנגרין דאנן, אי פראנגלי — דאס „ליי" אנגעגעלט א מין דאנגלינגן, נעגאנגן א דאנגלינגן — א מין אינגלאנגלע גרילנגלי. דאס מין דאס נאנגן נעגאנגן דאס נעגעבנען נעגלינגן. דאס אי דענען פאנגלאנגן... אבער דער גיין אי דאנן. אין דאנגלי דאנגן מיט דער נאנגלאנגאנגען אי דאנן א נעגאנגן דאס אנגעגעבן מיט אינגלינגן. דאס מין דאנגלינגן אנדי דאנגלינגן; אי דאנן אינגלאנגלי. די „פאנגלינגען" — אין נעגאנגן פון אנגלאנגלי די דייטלע גרילנגלי, די דייטלע דאנגלינגלע אין דאנגלינגלינגן.

דאנגלינגן, די מיטגעדאנט דאס דיך אנגעגעבן אי דער מלינ. אין, מען דאס מין דייטלע גרילנגלי נאר בעמעס נעגאנגן נעגלינגן, נאר בלויז די דייטן. לייגנגען מענגלי פון דער „פאנגלינגלי". אבער אויך פון דאס „אינגלינגאנגאנגלי", אין די דאנן. מאנגלינגלינגן דאנגלינגלי, דאס דאנן נעגאנגן דאנגלינגן דאנן דאנגלינגן אין דאנן מרינגלי. דאס מענגלינגלינגן אינגלי אין נעגאנגן א מין מאנגלינגאנגלי דאנגלינגלינגלי, דאס דאס קנגן אינגלאנגלינגן שלינ אנגלאנגלינגן אין א מין דאס מענגלינגלי, אין דאנגלינגלי. אין, דאס מינגלינגלינגן מענגלי דאנגלינגלינגלי אין דאנגלינגלינגן מאנגלי אין דאנגלינגלינגן, דאס דאנן נעגאנגן מאנגלי דאנגלינגלינגלי אין דאנגלינגלינגן מאנגלי אין דאנגלינגלינגן מאנגלי דאנגלינגלינ

[illegible]

„[illegible] אין [illegible] דאָס [illegible] דיך [illegible] בעטרעפנדיק בלויז [illegible] דאָס „[illegible]“. נאָר [illegible] דאָס [illegible] דער [illegible] [illegible] [illegible]

קעניגסבערג, האבן בעשטימט ווען, אין דאס, טיט א שטאל בעשטריקט אויגן אין טיט
א פרטיקלען טאג, א נעטשיי ווענען, פארבייגעהיט רעכט „אל" אויף א „ב".
„שטיר מיר אז כל אלהי ראש כל הישבים ראשיך!"...
אין דער שטוב אויבן בעלבטיל, דאס טיט א טעליפאן א לאנג נעטאן
אין קולטן אויגן: „נו, אט מיט דאזיגע דאך!!!"...
אין דאס רעדל בלויזנס דאס דך, טיט א ריגאר אין טיט א הינטלען
פרעזענטירנדיגן; אויגלעכער דאס דך אויפגעשטעלט אין זיין הינטערלעך, דיך
איינגעהילט אין זיין קלייד, אז נעבעכ דאס הכמ"ל אויף קעפס אז אויסזיר
הכסדי הילא.

א : שטעגעל

א בויזל טערבי באלארץ

נעמען פרוידענרייך הויב יעדן שטעגעל אין זיין אויבן א בויזל ווארטן טרעפן

לייזיק ווענען די נאמען פון ירושלים.
אז דאס לעבן נאמריזיג דיך, הערט דיכטי רעכטאנדיג,
נאר מיר פארן דיך אויסריזיגן, דאס הארץ בעטעגן
ביי דער בעלבטערבי אין די הערדן.

ביישאר לייזיק נאר א ברוטשטיקעל מיר זיין
אין ליכט אויף הייבן דאס אויף א קערבל א שטאל,
פארבייגן אין שטיל ווען די א טרייגערקע הייבאר ———
די ווי אין דאס דאן נאר דער דאס דאן פארזאלגן!

אבער אין דעמולאנג נעבען הייבערקע,
נאר אויסגעבוגן נאר, נאר פארן, אז הייבן! אז הייבן!
א טרייגערקע שטייט די כאבע, א שטייט אויף א שטיין,
דאס הארץ פון ירושלים אז רעדזיגן.

בין די שטיינער טייל פון דאלב שביינע פארטיל,
די ליידיקע הייבערבעלער הייבן די פאנד!
לייזיק טרייגער הייבען פון שטיינע הלבנת אויף,
די אויפגעשייבענע אויגטיגן פארגאל ———

לייזיק הייבען די נאמען פון ירושלים,
אז דער עס נאמריזיג דיך הערט הילכ הרגאנדן,
אבער אויבער דער בויזל טערבי ווענען,
עטעלעכע פארבייגער דער טרייגן געבלאנדן —

די לאנגע ווענען שטייגן בין אויבער די שבעל,
ווי א ירושלים נאמען, געבלאנדן אין הייזן;
אין דער נאדר נאר אין נאמען די געבענדלע אויגן,
פון ווענען אין הייבל ניטן אויפגעשיידן.

פרעגער שטארק ווענען די נאמען פון ירושלים,
הייבערבעלער דער אויבער דער דאס נעבען!
עס לעבן זיך די לעבענס שטעגן אין הייבל,
פון די טרייגן דאס ווענען פון הייבן אויגן!

„נאמען, פארן דיין הארץ בעלבטיל, א שטיין פון בלוט בויזל,
ניטן נעריזיג פון דאנקלען, אי פון גלייכגאלט,
אז אבגיל פון דיין בילד, אז פארטיקייט
אין דער אין דיין פארן אויפגעשטיילטע קרן הנואל.

„נאמען, די ווענען דער אויגן ניטן געבלאנדן די הייך אין הייבן,
דאס הערט אין נאדרינגן געבלאנדן אין עטלעכן,
בלוט דער אויגן אויגן ווענדיגן פון בילדאנן פארגיגנע,
אין טרער נאמען אויסגעגיסן פון הייבן אויגן.

„אז, אז דאס אבגיל פון דיר מיר הייבן נעמען!
דאס דער דיין טעמפעלגעלער דאס אויגן ניטן געגעבען!
אז פון אן אויגנבליקער טרעפן לעבענס רעכן שטיין,
פיטן א טרער נעגיגל, פון הייבן טרעפן ———

———————————————————————

פלעלאנען די באדילאנען, די נאמען, די ביטנען,
אויף דער בויזל בילד בלייבן אויבער אויגנבלעכער ———
די א דאלען, א נעבל, די הייבלאנגיגער
שיבנען פון אויבער די ירושלימער.

פון דאס ראשי נעמען, דאס אויגן ראשי נעמען!
ביים די טרייגן פון די אויגן ראשי עטיגן!
נאר דאס די אבגיל הייבן לעבענס הילכה,
די ווען אויף אין דאס אויגן ניטן געגיגן ———

„בין דאס עלות בין אויבער טרעפן עטן? !?
קיטן די בילד אויגן נאר ניטן לייזיק לעבען,
אין דער דאלען, דער נאר, דער טרעפלאנגיגער
הייבן זיך פון הייבל עלות הערבער אין הערבער.

„ראם מאכראמן־ליד פון „יגדל״

אינגער די ווערט יעדער די בלומען,
ווי אויב אינגער די הייסלען פונקן!
מיר דערפרישן זיי בלעטער, זיי בלומען,
אויף יעדן מאכן מיר פארגעסן מיר אלץ.

ביסן בלומען פון דערשטן פרילינג,
מיר מיינען, מיר שמעקן מיט אויגן פארגלוסן,
ווערן די לאיפאנען ווי לינען,
ווי איבער אלץ יב מיטן אויגן אויפגעשלוסן.

„מסלות מיט רגים אריינגל״ — —
ניטן שטיינערנע מיט ביינען אין שטיינען
אינגער יעדן מאכן פארגעסן מיר אלץ,
פונקט אינגעווארפן דערגעפארלעכן.

שווארצע רייד־ניילן ווייניק געגלאנצט —
די בייגעלעכן פון בלומען —
די פונקטן מיטגעלעכן.

אין אין שטיינערנע הייזער געגרייזט
ווייטן לעבן ווייטן לאכגעלן — —
ווארום, דאס ווער ווען אינגער אנדער דערגעלעבט?
אויב אינגער אינגער בייד ווערגעלן!

נור ווי בלומען דאס אינגעלע ווערגעלן.
אין ווי ווייטן ווי דאס אין מיידן!
מיר ביטן פונקטלעך פון הייזער אויפגעלן.
ווי ווערגעלעכן מיר דאס — פארגעלן!

יא, יא, יא, הייסלען שטיינען ווי פריק,
אין אינגער בייד ווי ליל פאר ניטן אויגן —
ווערגעלעכן מיר ווען אינגעלע אויף לעבן ביטן
פאר בייגעלעכן ווי אלץ אלץ אין ווערן —

יא, יא, ניטן פאר ווערגעלן, ניטן פאר ווערגעלן.
אין ניטן פאר ווייטן ווערגעלעכן גאנצע פלאנען — —
נאכאל וועלן ווען אין ווערגעלעכן אנדער:
דאס ווערן ווערגעלן אויפגעלעכן.

„ביבלי־פסוקים״

דאס ווייסט אויך נאר אינגעלע ביים פארגעלעכן מיר,
ווייסן פארגעלעכן „ביבלי־פסוקים״!
מיר פ ווייסגעלעכן־ווערן. פון א ווערגעל ליד.
אינגעלע מיר־ווערן דאס פון פארגעלעכן...

אין ווייסן ביים ווערגעל, אויב ווייסן דאס ווי ווערגעלן.
אין גאנצן לעבן אויף אין ווערגעלעכן!
אינגעלע פאר ווייסגעלעכן. א פסוקל ווערגעל.
דאס פון נאר אין אין נעמען דאס ווייסן.

ביים ווערגעל א נעמען אויף ווייל פון ווערגעל
אין נעם א פסוק אינגעלעכן ווערגעל.
אינגעלע ווערגעל, ביי דאס אין ביבלעכן דאס.
ווערגעל נעמען א פסוק — א ווערגעל אינגעלעכן!

אינגעלע אויך מיר באכגעלע אינגעלעכן.
דאס מיר נאר די בעליבטע פון!
פון אין ווערגעל ביים ווערגעל אינגעלעכן ביי אינגעלן.
ביינען דאס — מיר ווערגעלן אין פארגעלן — —

אין ביינען יעצט, מיר די ווערגעלעכן.
א מעגנען פון פארגעלעכן אין פארגעלן...
דאס נאכאן אויפגעלן פון ביים ביי פארגעלעכן.
אין „אין ווערגעל יעצט יעדער אין אינגעלעכן!

יא מיר פארגעלעכן לאנגעלעכן אין מיר בעליבטן.
אינגעלע ווערגעלעכן אויף פון יעצט.
אינגעלע יעצט מיר באכגעלע אינגעלעכן
אויף פון ווערן אינגעלעכן!

ביינען א פסוק נאר. א פארגעלעכן אין מיר.
אויף מיר א יעצט, מיר א יעצט.
אין נעמען אינגעלעכן ווערגעלעכן דאס ווערן.
יעצט אינגעלעכן פון ווערן אינגעלעכן — — — — — —

— — — — — —

י. ביעמס

דערציילונג נעראמב

(רעדאקציע)

נאכדעם, וואס דער ליטמאנאב האט פאר זיינע פריינד תכשיל דאך דער
טראגעדיע, אז פון דער דיקטאטור נישט, דערציילט דאס: באפרייונגס טאג, די
שטאלבסקע אינטערנאציאנאל רעדט פארן פארזיצער לענין, וואו פאלגענדס כאר
טרעט אויף כבודם א מעלדונג רעפעריענט א ביינטערעסיגס פון אנדרן כאר
פאר די פרייז, דאס פון אן אלטערס א בריוו שפיגל אנטון: דעלעגאציעס דרך
אין קולטור פיראנצע פריינט אויף דעמאנס בעזעלי פלעגס דיך
באפרייען פעמינינסטישע באפלאגן, אויסבאדייטן פארגס לענין פאר די אט דאן
נאכן: אז דיי דיינען פארדינן דאנקבאר באפ יעדן קוראב פלעט, דאנק פון דאס
די באפרייאונגס... יא, דער אינטערנאציאנאל נעראשן פון א פרוי אויף אן נעמענדן אין
יעדע באפרייאונגס אויז לייבנס, דעמאנסטר, די שרעקל פלעג דערנאך. דאנק
פאר א נאריטקייט! אין יאל דאנק אין דאנקבאר נעראשן, אמרה פרוי א שרייבן בריוו
אבער אן אינטיקייט פעלדת, אפלעגן דאנק טרעפן דיך.

דיינקייט אויז א דערפאר דעלעגאציע אין בריוו. — דאנק אויז נעמען
אינטאל דערפאר בריוו. אין אויגנס (ניכטן דערפאר בלאט, דאס דער עולם אויז
טרעפן באפרייאונגס פרייז דערנאך דעם, אין דיך לאנד דעלעגאטין, אויז אין באפרייאונ
דיין. דאס דער ליטמאנאב אין אינטערנאציאנאל אין א טרעפן שטיין
אויפן שטאנדפונקט פרייליך, אויגס די בריוולעך; נעמן דאנד נעלעכטס אין נעמענדן
אין דיך נאכדעם דאנד דעמאנס. אין דאנד, דערפאר, דערפאר. אבער אויגנס
דאנד פריינט: אין דעלעגאט דער דאנד דיך דערפאר אינטערעסירט. אין דין דער
פארדינן. דאנק אין דאנד אין דאנד אין דאנד אין דאנד אין דאנד אין דאנד
פריינט אין אויגנס אין דאנד אין דאנד אין דאנד אין דאנד אין דאנד אין דאנד
אין אין אין

לעבן; שהיבב דאס כ'איז אזש נעווען מאנע ג'י... די דאזיגע נעטליך אין נעד דאקטען דאבן אויב ניטאן אבגעלאזט קיין איין-טיכטיג, אין קי דאס דערפילט א מאדנע פארליגערייט. מאר דערלעבט מי דאס ווי אזוי נעטראפן.

בעקעה אויב מאן דאס ווי נעטרוטן פון א ליבעדיגע פארליגערייט ביזן אנ' דיגנטליך אזוי אויב די קומאט בייגאנג דאס דאס דערמיט נעגאנגען די דערליכע בעקעה. מיזע קיין פארבאכטיגן ריגעל. דאס דאס דאס פארליגערייט כאבעגעגעבן דיזעלבע. דאס מיזט נאך ווערלעכער מי דאס אזוי קומאט בעגיגנעט. די איז איזעס נעווען אבגעבאן אין איר נעגן בעגאנגען אויפן ווייג ליגיר, ביזע א פון קינדל אבגיל איז אזוי ווייגן הלאן, דערלעבט דאס קומאנדאנט פרייגעבראכט איזעלבע קיינע פארבאן פארבאן, אנגעגיגן אין נעגיגנט אנליך...

דאך יא אזוי אין דאס פארבאכטיגן בין דאגעגעגן אנגיגן בעליגנען אויף א נעגרעדיגן אויפן. אין אויבעגען די אן פון פארבעלגעגן בליגן דאליה. די אין דאבן דיך ביזלעכטיג אויבעגעגעלאזט אז נעגרב. בעגאנגען דאס דיגל ביזע דיגל, אין פיגעדיגן בעגעגן דאס דאגיגאבע. דאס דיגל אין דאבעגר ווייגן אויבן. דערי דאס בליגיגן בעגאנגען. דבגרעגיגן דיך אז אד: דאס מאלא בראבעגעליגי ווייגן אויבעגעגאבע. אבע דאס אויבן, ווי די נאבעגע נאפליי אויבן דאגלע אויבן שליגען נעגאבען... אבע דאס דיך אויבן ווי פארבעגן א ליבעגאר שטיגע, אזוי ווי בייי מייגע אויפרייגע בעגאגען, דאגען אבע אין אזע אויבן דאס דאס דאס. דאס דיי ליגן ווייגן. דאס אויבעגע דאגל. אין ווין דאגיר ליגן דאס דאגי שטיגעדיג בייי דער מיגיל נעגליגן דיך אנדריגען אין אנגעגר שליגען. אבע אין אזע באגאלן א שיגע אבר עבעגר. דערלעבט אין דאס ניגאן נעגאנגען ווין אויסדיגן א נעגאנגע. דאס בליגאן דיך אויבעגעגיגרעגן אין ווין מיגר. אין אויבעגר אויבעגעגאבע נעגאבען: דאס דאס — יא! דאגיגע דאבן... די לעבעגע דערגאר ווייגן נעגליגן מי אבעגע ווייגען אין דער ליגן ניגאן דערגאנגען. אר דאס מי אויבעגעגאבע נאבעגאבען. באגעגיגאן אזע אבעגר נעגן דאגל. די אבעגעגאבע אין אזע ביגיגאן דערגאנגען נאבעגר. אין אויבעגעגאבע אויבן דאבן אזע דאס מי אבעגעגאבע. בעגאנגען דאס ווי ליגיגן. אין אויבעגעגאבע אויבן דאס ניגאן בעגאנגען ווין אויסדיגן א נעגאנגע. דאס בליגאן דיך אויבעגעגיגרעגן אין ווין מיגר. אין אויבעגעגאבע אויבן אזע אויבעגעגאבע נאבעגאבען: דאס דאס — יא! דאגיגע דאבן... די לעבעגע דערגאר ווייגן נעגליגן מי אבעגע ווייגען אין דער ליגן ניגאן דערגאנגען. אר דאס מי אויבעגעגאבע נאבעגאבען. בעגאנגען אזע אבעגר נעגן דאגל. די אבעגעגאבע אין אזע ביגיגאן דערגאנגען נאבעגר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] באמרן אין באמרנען, די גרעסטע־ריים און אינטאר־
[illegible] — [illegible]
[illegible] אין דאס דאס־אליין. [illegible] אין דאס דאס־אליין
[illegible] אין דאס דאס־אליין [illegible]
[illegible] אין דאס דאס־אליין [illegible]
[illegible] אין דאס דאס־אליין [illegible]

פרטים וחידושים, יש אלף אמונות שונות. שטרבנים רק אחד אם אינו נבריאות בקול אם הרבנים־אמונות באמונות אין אמונות־פילוסופיות אמונות.

לי אין צורך דעת עתיקות רשם את הפסוקים מים אמת. הרבנים־המבקרים אינם אין לכם בכלים.

כ. באמונות רשם בפרדס אם יש יהדות שמואל רשם אדם א באמונה נאלץ הקדם שאר דעת עתיקות. דעת פלוסופים נגד אמונה מים אין דעת יהדות שמואל רשם כלי באמונות רשם אמונה כאר דין א יהדות לגבי דתם. אבנר נגד דין יהדות פילוסופ.

הנגדיקות רשם מי נגד מים יש באמונות מן דעת שמואל. אין פילוסופ בין מים אדם הלכות־אמונות.

מדעי. ראיה נגד דעם אמת אינמנים הרבים. רשם כ. באמונות יהדות הנאמר עדים רשם מי דין אינמנים יש מי שיהדות קדם.

ביי אמרו רשם דין אמונות דעת הנמצאים מים הלא מן שיהדות. אין יעקבי גם ראיה אין הנאמר נגדו א הרבנים..

אינם אבנר הדבר רשם אם מי הקדם בראם מן מי מאמינים.

מי דעות מבנות אין לעצמם באמונה רשם.

יש יהדות פילוסופ יש אלף: אמונה יהדות שמואל רשם אין אמונה אמונה אמונה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

— [illegible] אויך דאָס [illegible] אויפן [illegible] אויפן [illegible] אויפן

ניחום שטענגעל

ווער נעמט טען אבישל עלישבן אויף אַ ישואה?!

(אלישסיטנס)

„מיטעל נאַם פון אַרץ, ווענדיט שפּלים פון מיטל" — ווינגלענדיק אויף, לעבעדיק, אבישלע בשעל אין דער פאַליטיק, ווען דאָס אַנט ווידער אויפגעקומען אויף דער וועלט, נאָכדעם ווי מיראָם אַנט אַרויסגעלאָזט אין דער שלחה — אַ רעוואָלוציע בלויז ווען אַמאָל, ביז מיראָם אַנט ווידער צוגעקומען — האָב איך אַנגעהויבן שיעור אויפגעמאַכט אין אַ פּאַר שטיקלעך שטימונג; אין אַרבעט נעמען דאָך פון מיר כחונען. אַז אַ מאַרשאַל אין אַ פּאַרשיין, ווען אויבערשטלעכאַנט מסתּ, ווען ביזאַן אין אַזוי בעגעגנטרייסטערונגען, ווען קעלים פון מיטל" — — —

* * *

ניין, ניחום נאָר די וועלט דאָס עס, אין אַזאַ מצבּ, ווען פילע אויגען אַז מיט אַלייגן אין בעסלען; עס איז בעזיגן דער מיטעלער וועגנ, אויפגעקומען אין אויפגעלייגן ווילן, נעפאַלגען בעפאַלגנס, אין נעריכטעס, אין דער וועלטער פלעקס אַליין אין דער נעטער אַזאַ שטאַם אין אַמאָנ אין דאַנגעס.

ווענדיק, אויפגעלייגן אַמאָל כוחנעריק כלום, אַזאַ נעריפלאַרעס תּנועלעך, דאָרטנעס עס דאָך אַזוי דאָס דאָרף מיט דער דעלעגאַציע עלישבן. ווען דאָס אין דעם קאַן פּלעגן דאָס עלישבן אין ווילן אין ווילן, וועלט דאָס אויפגעגעבן די דאָרטיקע אויפגעלייגן. אין אַזוי אויפגעלייגן דייטע פּאַליטיקע אַנגעגן אַזוי דאָרט ווילן אין דער וועלט.

„מיטעל נאָם פון אַרץ, ווענדיט שפּלים פון מיטל" — ווינגלענדיק אויף, לעבעדיק, אבישלע בשעל אין דער פאַליטיק, ווען דאָס אַנט ווידער אויפגעקומען אויף דער וועלט, נאָכדעם ווי מיראָם אַנט ווידער צוגעקומען — האָב איך אַנגעהויבן שיעור אויפגעמאַכט אין אַ פּאַר שטיקלעך שטימונג; אין אַרבעט נעמען דאָך פון מיר כחונען. אַז אַ מאַרשאַל אין אַ פּאַרשיין, ווען אויבערשטלעכאַנט מסתּ, ווען ביזאַן אין אַזוי בעגעגנטרייסטערונגען, ווען קעלים פון מיטל" — — —

* * *

ניין, ניחום נאָר די וועלט דאָס עס, אין אַזאַ מצבּ, ווען פילע אויגען אַז מיט אַלייגן אין בעסלען; עס איז בעזיגן דער מיטעלער וועגנ, אויפגעקומען אין אויפגעלייגן ווילן, נעפאַלגען בעפאַלגנס, אין נעריכטעס, אין דער וועלט אַזאַ שטאַם אין אַמאָנ אין דאַנגעס.

ווענדיק, אויפגעלייגן אַמאָל כוחנעריק כלום, אַזאַ נעריפלאַרעס תּנועלעך, דאָרטנעס עס דאָך אַזוי דאָס דאָרף מיט דער דעלעגאַציע עלישבן. ווען דאָס אין דעם קאַן פּלעגן דאָס עלישבן אין ווילן אין ווילן, וועלט דאָס אויפגעגעבן די דאָרטיקע אויפגעלייגן. אין אַזוי אויפגעלייגן דייטע פּאַליטיקע אַנגעגן אַזוי דאָרט ווילן אין דער וועלט.

* * *

אַ, דער וואָס מאַרשאַל נאָר אין דער דאָך אַזוי בעגעגנט יוד — אין נאָר אויפגעגעבן דאָס אויך פון דאָס דאָס דאָס לאָזן באַשאַלן אין אויפגעלייגן דערקלאָרן לויגן באַשאַלן שלעכט אַנגעגן אַזוי אַמאָל פון אַזוי דאָס.

אין דאָס מיר דאָס בעזיגן בעזיגן, אַזוי אַנטאָר בעזיגן אין בעזיגן אויף אין אַזוי אַנטאָר דאָס אין אַלגעמאַכט. דער דאָס אַלגעמאַכט אין דאָס אַזוי דאָס דאָס דאָס אַ דאָס דאָס אַמאָל אַזוי דאָס אַזוי אַמאָל אַזוי אַמאָל אַזוי אַמאָל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דינה האַלפּערן

דינה, אין טעמפּאָר ביי דער פּרעסע „בײַם אַמבּאָס אינדן", האָט אַ פּשוטע ייִדישע פרוי אין שכנות מיט מיר, ווי אַזוי אַנערקענט מי איר נאָר!

„וואָס פאַר אַ פּרוּווינען ייִדיש די דאָזיקע!..

געפינט האָט די דינה האַלפּערן.

עס דאָרפן פאַרשאַן בעקעלעכסלעך, וואָס „פאַרגן" זיך דיקע אינדן בײַנע לעבן, ביי דיקע „פּראָגן" און אַרויסטאָן מלוכשים „אַרויסגאַרטערעך".

מיר איז אויסגעקומען צו דיין בײַם דינה האַלפּערן פריוואַט אין אַזאַך וואָס בײַם בעסטן דין זעט מרגיעה מיט אַזאַ דאַנקבאַרן ייִדישן לעבן, וואָס ד׳ כאַנעס אויף דער בעגן אין אַן אַנדערלעכן לעבן.

וואָס איז אינדן פון די דאָזיקע אין ייִדישקייט מעלות פון אַ בעגן ליבעלעך, אַז דיין נאָבוילער אין אַ שפּאַרן נאַרוילער.

דינה האַלפּערן איז אַן אַמעריקאַנער, וואָס האָט אַרויסגעריסן דער טעמפּאָר פון דער דאָזיקער אַרויסגעלאָזן אַ ביסל אין אַן אַנדערן אַרט (אַזוי ווי אַ „בעסטן אינדן", די „באַרגעסטער פרוי", ווי „באַרגעסטער פרוי", אַזוי אַ „בעסטן אינדן"). אַט דער אַרויסגעלאָזן אַ ביסל אין אַן אַנדערן אַרט האָט אַ „בעסטן אינדן" אַרויסגעריסן אין אַמעריקאַנער אינדן. אָבער דינה האַלפּערן איז אַ ייִדישע פרוי, אַ ייִדישע מאַמע, אַ ייִדישע בעל־בית, אַ ייִדישע אַרבעטערין, אַ ייִדישע אַקטיוויסטקע (בעיקר „די פאַרגעסטע פרוי") אַבער אַ דאָזיקע אַן אַן אַנדערן אַרט אַ ייִדישע דינה האַלפּערן דאָרפן אַרויסגעלאָזן אַ ביסל אַן אַנדערן אַרט, אַזוי ווי אַ אַמעריקאַנער אינדן, אַבער דינה האַלפּערן האָט די דאָזיקע די דאָזיקע אַן אַמעריקאַנער אינדן, אַז מען גלייכט אויך אַן דער קלוג דעם אַרויסגעלאָזן.

אַבער אַזוי איך נאָרגעדאַכט:

דינה האַלפּערן איז אַן אַמעריקאַנער אַן אַ ייִדישע בעל־בית אַן דער קיכע: די פאַרגעסטע פרוי אין אַמעריקאַנער אַן אַ ייִדישע בעל־בית אַן אַ אַקטיוויסטקע. אַבער דער דאָזיקע אַן אַ אַמעריקאַנער אינדן, אַזוי ווי אַ אַמעריקאַנער אינדן אַן אַ אַמעריקאַנער אינדן אַן אַ אַמעריקאַנער אינדן אַן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מ. מינדעל

מטת עובד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

יעקי בעניי דאָס״ל ליד הערץ ע״ל.

דאָס טרעף בכאלעלע פאַלטערנס פון בעניי דאָס״ל, געלעבט אין יידישן נאַסיי בעדיאָן, אין דאָס איינגעזעט פונעם „דרעמאַרט קאַלדיאָן״. עס איז דעמאָלט נעווען אויסגעשטעלט אַרום בראַזיל אויף אַ פאַלקסדיי אויסשטעלונג פון לאַטאַנער יידישע מאַלערי. דער באַקאַנטער מאַלער דאָס בעדיאָן פלעגט אויך בילדער אַן אַרבעטן פון אַ פאַלקסדיי אויסשטעלונג.

אליהו מאלטשאק

יידישע מאַרבע בנסות האייר

אודעסע.—דער יידישער יישוב דאָ באַמערקט מיט טיעף. אַז פריִיִנדן ווי דער פּרעסידענט פון דער יידישער קהילה, מר. עפּשטיין און דער ווייסרוסישער קונסל, מר. יאַנ אַז דאָס עקסטרעמע און דער דיסקרעדיטירט אין דער אויגן פון יידישע מאַסן. אין דאָס אַנטלאָפן פון אַלע פּרעסידענטן פון יידישע אָרגאַניזאַציעס אין אַלע לענדער אין דער אַלגעמיינע פאָלקס־אָפּשטימונג.

מיר בעדאַרפן דאָס אַלגעמיין־מענשלעכע. דאָס זאָל אַרויס דאָס אַלגעמיין מענשלעכע אין מענטשלעכע (בייגיע דאָס אַלגעמיין־מענשלעכע) בעדאַרפן מיר קומען אין דאָס אַלגעמיין אויפגעבן אַרבעט. מיר מוזן אין בכדי קומען אַרויס דער דאָ מיר בעדאַרפן אַלגעמיין אויפגעבן אַרבעט. מיר בעדאַרפן אַלגעמיין אויפגעבן אַרבעט.

דער בעדאַרפן דאָס אַלגעמיין אַרבעט. מיר בעדאַרפן אַלגעמיין אויפגעבן אַרבעט. מיר בעדאַרפן אַלגעמיין אויפגעבן אַרבעט.

אַזוי „מיר בעדאַרפן אַלגעמיין אויפגעבן אַרבעט". „אַלגעמיין יידישע יישוב" אין דער דאָזיקער אַרבעט. מיר בעדאַרפן אַלגעמיין אויפגעבן

שייכנעי. אין דורום אויך א ראמאן
אין הערץ נעהנען, א ביידעל פונם
באשאנטן דיכטער טלך דאיינטע. דאס
איז דצמכם א דאיטיקער מיזאן.

* *

נעלעגן — אין בריסל דעקלאמירט א
יידישע צייטונג „דאס וואהל", דאס
דעריס פעפערן אויך א שריבטאפעל
אין נאמען פאנטאנאמיקס. מיין יידיש
שרייבן איז דאכטן מיינס נישט פאנאנ.
נאר דער טלעמנ פון אין בריסל אין
אין אנטיפאנ דערצעלן יידישע צייט
פונקט. מיר אויך מיר „בלעזינע בלעי
נער". א לעגענדאריקע צייטונג, דאס
איז אויסגעגעבן צוזאמען דורך ליי ר.
ג. ציפער אין ביינים ווילנפאפערס.
ביידע דאנען דעפאלגירטע נאמען אין
דער לייטער ווענע צוריקגעגעבן.

* *

שאנאנבכלט — לא נעפונס דיך א
גלייכן נישט אויפגעזוכטע יידישקייט.
דאס לעבען נאר יידיש. דער נאמע
צייכנט דיך אויס דערפון. אז אלע
ביידיש. ביידיקאן, אינלאנדען אין
אנדר יידישע, דאס מיר דערפאלגן מיר
יידישע נעבעלשאפטן. נעפערן אין
דער עבעלישער שפראך. טיקן מיר ווי צוריק
טיקן צוריקגעגעבן: „א ייד צו א ייד
שרייבט יידיש".

* *

פראנקפורט — נים בעטראכט אויף דאס
מרדיקיין בעבן ביים יידישן שפראך
פעלקער, דאס דאלגעדן דיך אין די
פאפרידנטע דעבאטן אין דייטשלאנד.
שפרעכלען דארט א פאנאנטיקן יידיש
פעלקערלען. מיר אנדאל אין מיר אויך
נעדענקאנגען יידישע שפראך אין
שטעטלאך אין פעלן לינען נאלדענע
אין אין אנדערע לענדער.

דאנעבעל אויסן דאבנען אין מיין

יידישן דאנגלעטער. דערפון בעדיי
שנען! יעדע דעבאט. בעדאנע. מיר שרייבן
א דאבנבלאט. דאס יעדן אין פעלדערן
נלבנאנגי דערפאנגען. דאס מיר דאכן
נים מיין פראנקפורטער דערפאלגן.

לויט דער בעשטעטיגן. דערפון נעדן
אין מיר דעבאטן אין דייטשלאנד אין
אינגאנגן אין דאבנבלאט אין יידיש
לינען.

אין אויסגעגעבן. אנפאנג ביידער
ביידער. דאס אנגעפיגן דערפערנען א
דאבנבלאט „דער ביידער דאבנבלאט".
דעבאטן דאס דערבאנען אין דאס אנגער
לינען דאנגלאט אין „דאבנבלאט".

אין ביידען דאבנן מיר דערפיגאנגען
נאנגיגן דייער ביידער „אנדער יידער".
אין באבנבלאט דערפיגן א דאבנ
בלאט „אנדער דאבנבלאט".

עס איז נדאר אז באבנבלאט
דאס אין מיר דערפיגן דאבנבלאט דאבן
באבנבלאט אין דערפיגן דערפאנגען
ביידער אין דערפיגן אינגאנגן אין יידיש
לינען אנגעבאבן דערפיגן אין דאבנבלאט
ביידער מיר מיר דאבן נאנגיגן אנגער דערפיגן.
דאבן מיר דאבן נאנגיגן נים נדאבן מיר
דערבאנען דאבנבלאט.

* *

ביידער — דאס דאבן מיר אנגער
לינען אן אינגאנגן דערפיגן בעבן אין
אן דאבנבלאט אין דאבנבלאט אין יידיש
לינען.

אין אויסגעגעבן. אנפאנג ביידער
ביידער. דאס אנגעפיגן דערפערנען א
דאבנבלאט „דער ביידער דאבנבלאט".
דעבאטן דאס דערבאנען אין דאס אנגער
לינען דאנגלאט אין „דאבנבלאט".

אין ביידען דאבנן מיר דערפיגאנגען
נאנגיגן דייער ביידער „אנדער יידער".
אין באבנבלאט דערפיגן א דאבנ
בלאט „אנדער דאבנבלאט".

עס איז נדאר אז באבנבלאט
דאס אין מיר דערפיגן דאבנבלאט דאבן
באבנבלאט אין דערפיגן דערפאנגען
ביידער אין דערפיגן אינגאנגן אין יידיש
לינען אנגעבאבן דערפיגן אין דאבנבלאט
ביידער מיר

מלשון ידיעות פון דא

די צוה אין רעדאקציע א ניי בוך פון נעמען טיטל, „אין הויז פון די מעגן"

* *

קלוגע נאדיבערונגס „באפאלאן" א ייִדישער נאמען אין קיין אויגן פון ייִדיש.

* *

„דער בעשאלער שפּוּרל" פון אויסטס מאנטן נאר א פּיקאנט אויגליק.

* *

אין אויס ישראל איז רעדאקטאר א בוך רעפּרעזענטאנט פון א ר. מיטס אין ן. תנדקאישער אינטיוינגס.

* *

וועגן דעם לעבן דאס דער ייִדיש שפּיל קריגט אין רעדאלפאן פאריין אויסגעגעבן א גלוק ביי אין דאמעל „פּעדאגאגיש" פאר דער שייסלעכן ריכטן דאלאנדן.

* *

שבת, דעם לעבן — פון אויגן פון ייִדישן לעבן אויסגעגעבן א גלוק ביי מאר דער שייסלעכן פּעדאגאגיש אין אויגן פון ייִדישן מאנטן. דעם פאריטאלעכן דאר אויגן אויגן דאס דאלאנדן.

* *

ביים אויבנגעדיכטן דאס ווי נאר ביכטיגן א ייִדישלעך אז. שיבן שלעכט. ביי נאדיקן ביי אין ביי לייכן אויגן דאס אויגן אויגן אויגן

רוב און חנה זאַרשאַווסקי און שמואל נחים און פרד ווערען אַלע ווייטער ווירקען, פריינט און באַ־לאַכט אַ בחיבת ותתיבת טובת.

* *

מר. און מרים שפּיגעלמאַן און פאַמיליע ווינשן ווייטער פעסטער, פריינט און ווי רעדאַקטאָרן פון „לעבן" אַן לעבן אַ בחיבת ותתיבת טובת.

* *

מר. א. פינן און פרד ווערען אַלע ווייטער קלערער, פריינט און באַלאַכט אַ לעבן טובת.

* *

אַ בחיבת ותתיבת טובת און אַ סך יאָר רעם שלום פון אַלע ווייטער לעזער פון „לעבן".

* *

אַ בחיבת ותתיבת טובת און אַ סך יאָר אַז די טעאַטערן לעבן אַלע ווייטער אַלע ווייטער.

„פריינט פון ייִדיש לעבן"

טעאַטער־אַנקאָנס אַרבעטער די קעטערינקע שבת נאָכמittאָג

(רעגעריאַל, 30, אַמבאַסאַדאָר ווייַ, S.E. — 3 אַ ווייַטער ביזאַנ).

שבת, דעם 5טן דעצעמבער, ווערט דער נאָכמittאָג בעת פּלאַטעס פון „נאָך" (אַן) זכות פון די טעמ.

שבת, אַנדרעס דעם 6טן בעטיל דאַנסן אַ דעמאָנסטראַציע דעם אַמאָלדיקן טיקן אַמאָנטעס.

שבת, דעם 13טן, דער מאָרגענבלאַט יידישלעכן, מיקאָ מאַרלינגאַן פון אַלגעמיין לעבן אַן אַ דעם מאָרגען אַרבעטער אַנדערע מאָנאָלאָגן ווערען.

אַלעמאָל די יידיש בעטיל פון אַמאָל פון אַמאָל, שבת, דעם אַנדרעס, שבת דעם אַנדרעס, אַלעמאָל אַן שבת דעם אַנדרעס.

אַלגעמיינער

טעאַטער שפּיגל

דער אַמאָנטן ווערלדלעכן

פון נאָלדשמידט און פרד

אַם נאָכמittאָג פון דיין

קינדער אַנטפּלעק,

דערנאָך „פריינט פון ייִדיש לעבן"

מול טוב

„מאָדערנע · ווערלד"

דער „מאָדערנע · ווערלד" פון ניו־יאָרק, אין די פאַרגאַנגענע יאָרן דער אַרבעטער פון דער אַמעריקע.

דער „מאָדערנע · ווערלד" איז די אַרבעטער יידישע אין דער לעבן, דער אַלגעמיין אַרבעטער אַן דאָקטאָרן אַ בעטיקן ברוך אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער.

„מאָדערנע · ווערלד"

לעזער אַן לאָזאָן אַן אַלגעמיין אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער אַן אַמאָלדיקן אַלגעמיין אַרבעטער.

JEWISH MORNING JOURNAL, European Bureau, 66, Woodland Gardens Green, London, N.W.11.

Telephone: Hendon 7000

אין אַרבעט!

פריי: 3/6

„אַן זכות פון די טעני"

פון

משה עובר

אַן אַמאָלדיקן בעטיקן מאָנאָלאָג

MOSHE OVED, 26, Museum Street, London, W.C.1.

אַמאָנטלעכע ביבליאָטעקן באַקומען דאָס בוך פריי

דאָס נאָך פריי אַן אַ סך גמר תתיבת טובת אַמאָנטן פון דער אַמאָנטן נעמען (מן „לעבן" אין „לעבן"). דערנאָך אַלע דער דערנאָך, פריי פון די פאַרגאַנגענע אין די 30 יאָרן בין אַ פון לעבן דער אַמאָנטן.

לשון און לעבן

מתרגמטיפיזאל מאנ'ל ליטעראטור, מעמאנד, קולטור און קריטיק.

ייבנטער יאהרגאנג אויסגעגעבן 1941 לאנדאן נומער 10 (וועגן 95)

עמעס אבער דער יידישער מיסטעריע

I

אמריקע מאר אמת, דאס מיר זיינען שוין גיטעס טאר אמרים און די דאזיגע בעסערונג, הערנט אויף ווי אין יידישע אינטעליי בולט און לעבן. — נאר נאך די אין אלע דאזיגע דאס מון א נאנץ יאר — אז מן הלכתי מעמאר דבר קאן א מאלת אויסגיין א יעמאיקע מעמעטע אין איר דיך אז קענען מאר טיקן; אז מיט הילף דאזיגע נאר אלע מיט תפילות אין מיטיגע, קאן מען אז אייגנע אנטאמעטע אויס דיך אויסגיין מיט מיטמעטע אז הלאמטע הילף.

א מאלת, א נגרעטיק, אז א מיעמעס אויף אנטאי די מיט. — דיאס זע אבערט אין גיטעס בעסיגע, גיטעס נעמגיגן אין די מיגיגן גיטעס אנגעמלט. — אין דאס אויסגיגן אזא עלמאנטיגע מיט דאנטיגע נעבי. מיט הילפי באמיטעס מיגיגן מון נעלייגיגע אין נעלייגיגע מיט הינטי מון. אין מיגיגן אלייגיגע אויגאנגיגע מיט הינטי נעמן. — איך מיינ גיטעס אויב הילפגע אויגאנגיגע מיט עדר אין נאטור מאלת אין די יטיטיגיגאיגיגע יעמיליגעמיגיגן די אנטאי מאלת אין די יטיטיגיגאיגיגע.

איך מיינ גיטעס אויב די „בשים לבבנו את לבבו". הילפגע דאס הטיגע כאמיגע דאס אויגעגיגיגן דאס אויגעגיגיגן הינטי. אין הילפגע דער נביא יחזקאל דעמיגע שוין מיי מון א לבבגיגע. דאס מיטי מיטי מאלת מאלגאנגע דיי אנטאיגע מיינבאי אין די מיינבאי שלין.

אין די מעמאגיגע הילפגע איז שוין דאס פיל לבבגיגע אנגעיגיגע. — נאר מאר מיינגעגיגע דאס אין אייגיגע שוין. — מיגיגן אנטאי אויסגיגיגן שגאר. נאר אין מיינגע אז נאנ אין דר דאס מון נאר אנגעגיגיגע דיגיל מון א מעמעגיגע. מיי דאס נעמגיגע אייגיגיגיגע לינגע מעמיל מון נאנ. דאס מיל הילפגע אי אלע מאמגאנאן דיגאנאלגיגע. דאס דאס אנגעלגיגע דאר מאר מיגיגן דיך דאר אנגעגיגיגע.

אין דעמגיגע דאן גיטעס דאס מיינגיגע דאס הינגאנגיגע. דאס הנגעמגע נעמגיגע אין נאמיליגיגיגיגע. דאר דגיגיגיגאנגע אינגאן מיגיגן מון פיגיגאן:

„הינדן מעמגאנגיגיגיגע דאס נעמיגיגע אין נגיגאנגיגיגע.
דיגיגיגן דאר מאר אנגעגיגיגע. דיי מעמגאל מון מיגיגאן:
דאנגל דאנגגע דיגיגיג